

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő háborúban léte elvált a szerkesztőségét felolvasó:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Égész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónap 1 „ 20

A boldoguntauglichok.

Az öröm és lelkesedés piros beírt napja a mai nap; százszázok vágyára mondotta a hivatalos tudósítás, hogy a vágy közel van a megvalósuláshoz.

Százszázok lelke mélyén helek óta ott izzik a kívánság, vajna kuszákat fölszámolhatnánk a hazánknak. Ezeket a karokat évekkel ez előtt egy ezredorvos untauglich-ká nyilvánította. Grzdák akkor talán nem is busultak ezen valami túlságosan. Nem föltének néhány kónapot a laktanyában: ennyi az egész, gondolták. De fölvirradt a mi szent háborunk napja és a haza fegyverbe szállította fiait — természetesen csak szokat, akiket annak idején alkalmas kevély jelzőjével látott el a sorozóbizottság. Fölvirgózva, dalolva, a szeretet tengerébe fúrószíve indultak el ezek a légiók a csatáért. A gyermekek nekik ípsolták kápi-rulva, az öregek fölülük terjesztették ki áldólag kezüket, a leányok mistik temették könnyes arcukat csipkés keszkenőjükbe.

Százszáz és százszáz förről száraz torokkal és égő szemekkel nézte ezt a látványt: hát ők nem részesezhetnek ebben a tisztességben, csak azért, mert egyszer untauglichok voltak? ők nem ajánlhatják föl életüket a hazának s nem élvezhetik az ellenség lekaszabolásának földöntul gyönyörűségét? Micsoda nagy igazságtalanság ez! Öreg néptelkezők a saját fiaikkal egy sorban teküsznek a lövésárókban és ők a huszonégy — harminchat évesek lithon kénytelenek küszölni a szoknya mögött — csak azért, mert évekkel ez előtt alkalmatlannak nyilvánították őket, holott ma erősebbek, izmosabbak, kifejtettebbek, mint akár a "ténylegeselek"? A szégyenpír borította el arcukat, amikor arra gondoltak, hogy semmi sem lehetne ez ellen a hogy kénytelenek a nagy idők percelnek mulasztás öszszetett kezekkel nézni.

Ma végre a kormány elhárította fejükről a téltenség szégyenét. Hivatalosan bejelentette, akik nem voltak katonák, azok is abban a nagy tisztességben fognak részeseznie, hogy puskát foghatnak és es mehetnek a csatamezőre. Volt idő, mikor visszafojtott lélegzettel lesték, hol jelenik meg a falakon a krasznák győzelmet világgá kiáltó plakát a amikor megjelent az öröm szikráival volt tele a levegő. Még ennél az örömnél is nagyobb öröm merkölje meg a lelkeket, amikor azok a falragaszok fognak megjelenni, amelyek az untauglichok válláról letépik a semmittevés hitványságának bélyegét s odaadja a kezükbe azt, mire helek óta epekedve vágytak; a fegyvert, a kazátvédő, ellenségirtó, megáldott fegyvert.

Döntő pillanatok előtt.

Przemysl előtt nagy erővel folyik a harc.

Küszöbön áll Varsó ostroma.

A szövetséges hadak minden felé nyomulnak nap-nap után előre. Hozánk belső területét víféz seregünk már megfúszította a bázóznított orosz hadseregtől. Az orosz azonban nemcsak a magyar földön menekül, de Galiciából is kivonja hadait. A szövetséges hadak egyesítése menedőlére készíti az orosz hadsereget.

Csak most derül ki a helyes hadi taktika, mikor a szövetséges hadak egy része Przemysl előtt vívja dicőséges harcainkat, másik része melynek győzelme biztos, már Varsó előtt állítja csapatait döntő csatára.

Mal híreink a következők:

A németek elfoglalták Ostendét.

Az oroszokat Lycknél, a franciákat Rheimsnél visszaverték, az angol-belga utóvédet Ostendénél megsemmisítették.

Berlin, okt. 17.

A nagyvezérkér jelenti: Az oroszok október 14 én ismét megkísérelték, hogy elfoglalják Lycket. Támadásukat visszavertük. 800 foglyot ejtettünk, 1 ágyút és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Csapatunk e hónap 14 én Brüggett, 15 én pedig Ostendét szállították meg.

A franciáknak Rheimsből északra intézett heves támadását visszautasítottuk.

A franciáknak hivatalos tudósításában azt jelentik, hogy a harc-vonal különböző helyein, így például Berry, Au Duc körül, Rheimsből északnyugatra látható előrehaladását teetik. Ezek a hírek egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak.

Egy kopenhágai távirat szerint a német csapatok körülzárták Ostendét. Ostende város tanácsa kiába tiltakozik az ellen, hogy a városot az angolok megvédjék.

Milanó, okt. 17.

Az itteni lapok híri kaptak, Bordeauxból, hogy Fournes körül nagy ágyúharc folyik. Az angol-belga sereg utóvédjét a németek szétverték. Ypern körül nagyon heves az ütközet. Roubaix t elfoglalták a németek.

Köln, okt. 17.

A flandriai harctérről jelenti az "Allgemeines Handelsblatt": Az egyesült belga és angol hadak az egész Belgiumot kifúrták. Már csak Dél Flandriában, Hazebroucknél harcolnak. Lille-t a német erők ágyuzás után vették be. Kortryknál (Courtrai) a belgák nagy veszteségek, de aránylag rövid harcok után visszavonultak Ostende felé. Brüggebe küzdelem nélkül vonultak be a németek.

Eppen így foglalták el Knocke és Heyst helységeket.

Amsterdamból jelenti, hogy a németek Brüggett és Assenedet megszállították.

Milliók döntő csatája.

Északon Taurogennél csatáznak a németek az oroszokkal, délkeleten Wyszoknál verik az osztrák-magyar seregek az oroszokat és ezen az óriási vonalon, a közel ezer kilométeres távolságon Orosz-Lengyelországon és Keletgalicián keresztül mindenütt harcoló ezrek állnak szemközt egymással és a döntő ütközet első órája napról-napra közeledik. Nehéz volna megmondani, komolyan nem is vállalkozhatik rá senki, hogy megjósolja, hol lesz a legerősebb harc, mely minden vonalon, minden pon-

ton egyformán jelentőséges. Ha a döntő ütközet elkezdődik, népek milliói állnak szemközt egymással, nemcsak ennek a világháborúnak, hanem az egész világnak legnagyobb csatája lesz, előreláthatólag hetekig tartó óriási és elkeseredett küzdelem. A térkép világosan mutatja a helyzetet, a harcoló milliók elhelyezkedését és a nagy ütközet egyes részeit.

A mi helyzetünk ez:

Délkeleten Bukovinában és Galicia szélső keleti részén a magyar jobbszárny legjobban előretolt csapatai állnak, melyek a Kárpátokon át átdözték az ellenséget.

Jobbszárnyunk főerői, amint a hivatalos jelentésekből is megállapítható, elfoglalták a Starasol megerősített magaslatokat és előnyomulnak Stary Sambor felé.

Az osztrák-magyar serege centruma vagyis főereje Przemysl körül és attól északra lépte át a San, harcban áll az ellenséggel és vonul előre északkeleti irányban. Ezek az erők harcolnak a San és a Visztula torkolatáig.

Sandomirolól Radomig a szövetséges seregek harcolnak. Radomtól Varsóig erős német csapatok állnak. A szuvalki kormányzáság határára és a kovnói határvonalon jelentékeny német csapatok tartóztatnak fel és vernek vissza minden orosz támadó kísérletet.

Ae ezerméteres front balzárnya Taurogennél Varsóig terjed, Varsótól Sandomirolig helyezkedik el a szövetséges centrum, míg a jobbszárny a San torkolatától a bukovinai határig húzódik.

Az orosz hadsereg elhelyezkedése, amint ez a harcokból és az orosz hivatalos jelentésekből megállapítható, a következő: Keletgaliciában megerősített pozíciókat körülbelül tíz-tizenkét hadtestnyi orosz hadsereg védi és eddig elfoglalt pozíciókat és lépcsőlépésre védekezik a mi ellenállhatatlan támadásunk ellen.

Orosz Lengyelországban a Visztula jobbszárnyán a lublini szögletben egészen Lvangorodig jelentős orosz erők állhatnak és kísérleteznek állandóan, hogy a Visztulán átkeljenek.

Ivangorodtól Varsóig a Visztula jobbszárnyán, amint a mai német hivatalos jelentés megállapítja, nyolc orosz hadtest áll és kísérletez a nyugati irányban való előnyomulással.

Varsótól északra Szuvalkiban és Kovnóban körülbelül tíz-tizenkét hadtestnyi orosz katonaság áll és támadja az orosz területek elfoglalt pozícióban álló németeket.

Az oroszok jobbszárnya tehát az új alakulásban Schirvintől Varsóig terjed, centrumát a Varsó és a Tanev között elhelyezett nagy híderő alkotja, míg erős balzárnya Keletgaliciában védekezik a

mi egyre sikeresebb előnyomulá-
sunk ellen.

Ez a helyzet az északi harcúterem
az ezer kilométeres nagy csatavon-
sáron. Nincs egyetlen pont, ahol
a harcok sora jelentéktelen volna,
győzniük kell mindenütt, mert az
orosz hadseregek nagy megsemmi-
sítő vereséget kell szenvedniük.

Ötvenezer rubel Illés ügyész fejére.

Sopron, okt. 17.

A soproni állami fegyházsnak néhány
nap óta érdekes lakója van: Kabalyuk
Elek, a nyáron megtartott rutén
pernek egyik hírhedt főszereplője. A
dühös szerzetest, akit hazaszerzés miatt
négy és fél évi fegyházra ítéltek,
aminap hozták a soproni fegyházba.
Kabalyuk eddig a máramarosi börtön
lakója volt. Az oroszok börtö-
résekor azonban elvitték Debrecenbe,
onnan került most Sopronba.

Sopron, okt. 17.

A Sopronba hozott Kabalyuk atya
nagy ember lehetett az oroszok szemé-
bében. Az oroszok alighogy Máramar-
osszigetre értek, egész hajóvadásza-
zatot rendeztek a szászmapür szereplői
után. Illés Andor királyi ügyészre,
aki a pör közzétételétől szereplőt,
fájt különösen a foguk. Első dolguk
volt a Máramarosszigetre bevont
oroszoknak, hogy 50.000 rubelt tűz-
tek ki Kabalyuk atya és Alexi vád-
lójának fejére; százötvenezer koronát
ígérték annak, aki Illés Andort élve
vagy halva beszolgáltatja. Illés An-
dor az utolsó között hagyta el a
várost és ahogy az oroszok eltaka-
rodtak, azonnal visszatért. Az útma-
radtak beszélték el neki, milyen ve-
szedelembe fordult.

Az orosz utóvéd megsemmi- sítése a Kárpátokban.

Máramarossziget, okt. 17.

A Máramaros vármegyéből az
oroszok hátráló seregétől történt veresége
után már visszavonulóban van.
Hátvédjük Ráhonál megállapodott,
hogy a főereget hátráló utóvéd
csapatának támadásától biztosítsa.

Ez a hátráló Ráhonál védelmi
állásba helyezkedett s ott elsa-
colta magát. Seregeink tegnap
reggel három oldalról, Terebes-
Fehérpatak, Kaszó és Tiazabog-
dány felől megtámadták az oroszok-
kat s nagy veszteséget okozva nekik,
itt is menekülésre kényszerít-
tette őket s az orosz sereg Blie-
nen túlra menekült.

A Ráhonál megvert orosz sereg
a Körösmező felé vltó uton vonul
vissza. Hátráló utóvéd az oroszok
garázdálkodását. Terebes Fehérpata-
kon nagyon sok házi foglyot
fogtak, a kisdudóvát, a csődör-
kastélyt földlítették. A vasúti ör-
házakat fölégették, a vasúti hidakat
főrobbantották.

Az előrsők reggel félizenegy
órákor, Ráhon innen nyolc kilo-
méternyire, Barlebas községben
találkoztak és megütköztek. Dél-
után felegy órákor heves gyűzharc
kezdődött, amely egy óra hosszat
tartott.

A korai délutáni órákban telje-
sen meggyöngyült az orosz had-
állás s délután megkezdtek csapa-
táink a Ráho mögött eláncolt
elleneség bombázását. A zéporádra
kulló lövegek nagy veszteségeket
okoztak az ellenségek, teljesen
meglőrték az oroszok ellenálló
erejét, úgy hogy éjjel már szurony-
rohamra kerülhetett a sor. Az oro-
szok nem állták a rohamot, vadul
menekültek az ország határa felé.

Reggelre ismét a miénk lett Ráho.
Ez a város nem sok kárt szenved-
ett.

Az oroszok halálban egész Blie-
lig szaladtak. Csapatáink üldözik
őket s kétségtelen, hogy a menek-
ülő sereg maradványát még ma ki-
verjük az ország határain túlra.

Csapatáinkat, amelyek az oro-
szok ellenálló erejét meglőrték,
Ráhora való bevonulásukkor lelke-
sen ünnepelték.

Ezt az orosz sereget, amelynek
ereje mintegy 4000 emberre be-
csülhető, csapatáink még a mai
nap folyamán bizonyára elérik,
megverik és az országból kiaka-
rodásra szorítják.

Ez a most Körösmező felé me-
nekülő ellenséges csapatrészt az
utóvéd, amely még magyar földön
van. Legfőbb az erdősegekben
rejtőzködésük még itt-ott az orosz
seregből egy töredék. Az egész
vidéket föluntaják csapatáink. Ahol
csak járjuk ilyen töredékre
bukkannak és rájönnek, az oroszok
megadják magukat enélkül, hogy
ellenállásra még csak gondolna-
nak is.

Katonáink

Antwerpenben.

London, okt. 17.

A Newyorti World a németek
antwerpeni bevonulásáról a követ-
kezőket írja: A lovak és a felezore-
lés jó állapotban volt és a fegyverek
fényesre voltak tisztítva. A tűzország
után lovaság, huzárság és ulánusok
vagy pedig tengerészkatonák vonul-
tak föl sőtéték egyenruhában, majd
pedig bajor katonák jöttek világos-
kék végül szász és osztrák-magyar
csapatok csukaszürke egyenruhában.
Egy ezüstöld egyenruhában levő
csendőrkülönítmény zárta be a sort.
A német csapatok azt a parancsot
kapták, hogy a lakossággal a legna-
gyobb kímélettel bánjanak.

A nagyvezérkar

jelentése.

Berlin, október 17.

A nagyfőhad szállásról jelentik:
Brüggen és Ostendben bőbeség
hadianyagot zsákmányoltak, a
többi közt megszámlálhatatlan gya-
logsági puskát, municióval együtt
és kétszáz használható vasúti moz-
donyt. A francia hadiszállítás lé-
nyegesebb események nem történ-
tek. Sawalk kormányzóságban az
oroszok tegnap nyugodtan visel-
kedtek. Scherwindtbe szállított fog-
lyok száma négyezerre emelkedett,
szilány még néhány ágyút is
zsákmányoltak. Varsónál és attól
délre a harc tovább tart.

Osztrák-magyarok

szerb fogsága.

Bukarest, október 17.

Mr. Witke, az Egyesült-
Államok nial konzulja néhány
napig itt tartózkodott, ahol hiva-
talan postáját levádbította Haschker
konzulnak Nisbe. Mr. Witke kijel-
entette, hogy ismételen személye-
sen is meggyőződött arról, hogy
a szerb hadifogságban lévő osz-
trák és magyar foglyokkal jól bán-
nak. Ahol egyes esetben panaszok
merülnek föl, az amerikai konzul
mint az osztrák és magyar alatt-

valók érdekeinek védelmezője,
szóval közbenjár, mire a szerb
hatóságok a legnagyobb készséggel
szüntetik be minden panaszra
otot adó körülményt.

A szerbek vesztesége.

Siófia, október 17.

Az itteni bolgár napilapok
közlik a szerb veszteségjegyzéket
és megállapítják, hogy a szerb
intelligencia köréből eddig tízezer
ember esett el, még pedig három-
száz egyetemi oklevéllel kitüntetett,
ezerkétszáz gimnáziumot végzett s
nyolcezerháromez száz másféle művel-
tséggel bíró katona.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 18. Vasárnap Róm.
kath. D. 20. Lukács, Protestáns D.
20. Lukács. Görög-orosz Október 5.
E. 19. Kariti. Nap kel 6 óra 23
percor, nyugszik 5 óra 7 percor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és
elvéte, inkább csak délen meg-
keleten, oszpadékkal. Sürgönypro-
gnózis: hűvös, délen, keleten elvéte
oszpadék Déli hőmérséklet: 10 fok C.

— Rendkívüli közgyűlés a megyén.
Csanád vármegye törvényhatósági
bizottságát a hó 28 ára rendkívüli
közgyűlésre hívta össze Hecsey
István alispán. A rendkívüli köz-
gyűlésnek több tárgya van. Ez a
rendkívüli közgyűlés fog dönteni
Tarnay Ivor megyei főjegyzőnek
azna felelőssége ügyében, melyet
a polgármester választása ellen
beadott. A közgyűlés egybehívását
legfőbb az utte szükségessége,
hogy a vármegye kormánya
40 000 korona kamatmentes köl-
csont akar felvenni a földmivelés
ügyi minisztertől a gazdák szá-
mára szükséges vetőmag beszer-
zésére. Minthogy a kölcson visz-
szafizetésére a törvényhatóságunk
kell zavartosságot vállalnia, ez-
irányban is a 28 án tartandó rend-
kívüli közgyűlés fog dönteni.

— Egyházmegyei közgyűlés. A
„Békésbányai Református egyház-
t. hó 21 én tartja rendes őszi köz-
gyűlést Hódmezővásárhelyen. A
gyűlésen az egyház lelkeszela ki-
vüli részt vesznek Makóiról Tóth
Lajos reform. egyházi ügyész és
Veres Sándor gondnok, mint az
egyház képviselői; továbbá: Dr.
Bán Zsigmond egyházmegyei ta-
nácsbíró és ügyész, végül Czir-
bus István lg. tanító, az egyház
megyei tanügyi bizottság elnöke.

— A menhelyi gyermekek téli
ruhája. Az aradi állami gyermek-
menhely által Makóra kihelyezett
gyermekeknek téli ruházatát ma
küldte el Makóra a menhely igaz-
gatósága. A menhelyi gyermekek
téli ruházatát hétfőn osztja ki a
városi széképület nagytermében
Heller Adó teleptelágyvonal. A
ruhakiosztás délelőtt 8 órákor
veszi kezdetét és déli 12 óráig
tart, délután pedig 1 óráig déli
után 5 óráig. A ruhakiosztásnál a
nevelő szülők a gondozásba vett
gyermekekkel és a gyermeknővel
könyvekkel kötelesek megjelenni.

— Bezárt iskola. A város polgár-
mestere Paku Inre dr. városi
főorvos véleménye alapján 4 hétre
bezárta az izraelita iskolát a
novendékek között föllépett vör-
kenyjárány miatt.

— A katonáknak szánt szeretet-
adományok szállítása. A kereske-
delemügyi miniszter még szeptem-
ber hó 1-én megengedte, hogy
a máv. a „táborban levő katonák
részére szánt szeretetadományo-
kat”, egymint alás és felső ruhá-
zatú ckkokat, dohány-, szivar,
bor, csokoládé és cukorkaküde-
ményeket díjmentesen szállítson a
Hódmezővásárhelyre. Hasonló díj-
mentességet engedélyeztek a kö-
vetkező vasutak: az arad - csanádi,
a kasza - oderbergi, a máramarosi
sóvasut, a mohácsi - pécsi, a nagy-
váradi városi, a nyíregyházi vidéki
kísvasut, a rózsavölgyi gazdasági
vasut, a szlavóniai drávavidéki
h. é., a tátrai h. é. vilamos vasut
és a vajdahunyad - gyalári h. é.
vasut.

— Tanító gyűlés. A békésbányai
egyházmegye tanügyi bizottsága a
hó 21 én délután 3 órákor tartja
gyűlést Czirbus István elsőlele
alatt Hódmezővásárhelyen. A gyű-
lés tárgya a következők: Csanáki
Bazília egyh. m. tanügyi biz-
elmök ur lemondó levele. Normál
tanmenet és tananyag beosztás.
Körlátogatások iskola látogatási
„Utazás” terveze. 1913 - 14. tan-
évről az elő népiszkolai statisztikai
kimutatások. A körlátogatások je-
lentései. Az 1914 - 15. tanévben
használandó tankönyvekről jelentés.
Tanító tevékenység jelentései. A sta-
tisztikai kimutatásokkal kapcsola-
tosan két előbbi tanévben előfor-
dult változások indoklása. Eset-
leges indítványok és előterjesztések.

— A Bethánia egylet a katoná-
kért. A Bethánia egylet makói fi-
ókja, holnap, vasárnap a katonák
részére készítenél téli ruhák költ-
ségeinek fedezésére saját helyisé-
gében, Hold uca 7. szám alatt,
vallásos estélyi egybekötött szer-
televendégséget rendez, melyre min-
den érdeklődőt szeretettel hív meg.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra
jelentkeztek: Bíró Inre Dió: Etel-
tel. Elhaltak Steppan János 29 éves,
Szabó István 53 éves, Kelemen
Sámuel 10 hónapos korában.

— Az Uránia színház vasárnap,
október 18 án délután 4 és este
8 órai kezdettel rendkívüli érdekes
és történelmi nevezetességű darab
előadását tartja meg előadását,
mely iránt már is óriási érdeklő-
dés nyilvánul meg a közönség kö-
rében.

— Tisztelettel értesítem a
szülőket és gyámokat, hogy
az őszi táncanfolyamot októ-
ber hó 20-án megkezdem. Be-
iratkozni bármikor lehet Bar-
csay-utcai házamnál.

Tisztelettel:

Érdeky József,
okl. táncanjító.

5 és fél lán

hereföld

a városban azonnali kaszálásra
jutányos áron eladó.

Tudakozódní lehet:

Dr. Kiss Pál

ügyvédi irodájában, Hajna-u. 3.

A szerajevói merénylők pöre.

Cubrilevics folytatolagos vallomása.

A szerajevói merénylők pörének folytatolagos tárgyalása során Cubrilevics Veljko vádlott fejezte be vallomását.

Cubrilevics Veljko vádlott további vallomása során elmondja, hogy ő biztos volt abban, hogy Princip mögötti forradalmi szervezet áll és hogy erős kezek vesznek részt ebben az ügyben, mert különben nem tudtak volna bombákat szerelni. A vádlott elmondja, hogy fél akkor Principól, de nem tudja ezt a félelmet megokolni, mert hiszen úgy ő, mint Princip akkor már fogva voltak és előbbi vallomása súlyosabb, mint a mostani kitérő vallomása.

Azi sem tudja a vádlott megmondani, hogy miért maradt még továbbra is az összekülvök partján és hogy miért vonta bele ebbe az ügybe legjobb barátját, Kerovicsot. Ugyanis az összekülvöket Kerovics hazába vitte, itt elhelyezte a fegyvereket és megszerezte az összekülvöknek az őket Tuzlába vivő kocsiát. A fegyvereket Kerovics házában helyezték el, ahol Nezo Mita, Kerovics Blagoja és Sjejanovic Svijan látták azokat. Kerovics Jovot, illetőleg a vádlott erre nem emlékszik.

Kerovics Nedo hallotta, amidőn a vádlott elmondta, hogy a diákok fegyvert hordanak maguknál, hogy a trónörökös ellen merényletet kövessenek el. Mielőtt Kerovics házáat elhagyták, Princip kérte a vádlottat, adjon neki ajánlólevelet Tuzlába.

A vádlott adott is egy levelet Jovanovics Miskóhoz, de annak tartalmára nem akar emlékezni. Amidőn elébe tessik a vizsgálati folyamán tett vallomását, beismeri, hogy azt írta, hogy Jovanovics fogadja a levél átadóját, higgyen nekik és allapodjanak meg egymással.

Jovanovics Miskó illetőleg azt mondja a vádlott, hogy Milanovics Bozó szabáci lakos megérte őt, hogy szerezzen Tuzlában is a Narodna Odrana részére egy megbízottat, amit ő között Jovanovics Miskóval és őt Milanovics Bozóhoz ültetette, mert tudta, hogy Jovanovics Szabácsba utazik nővére látogatására.

Később elmondta neki Jovanovics, hogy elfogadta a neki felajánlott tisztséget. F. é. július 2-án a vádlott Tuzlában volt, ahol meglátogatta Jovanovicsot és érdeklődött nála a fegyverek hollétéről és megtudta, a fegyverek Tuzlában vannak, ahonnan azt valaki el fogja vinni.

A kihallgatás folyamán megváltoztatja vádlott a vizsgálati folyamán tett előbbi vallomását, miszerint ő kifejezetten említést tett volna Jovanovics Miskó előtt a diákoknak a trónörökös ellen tervezett merényletéről és

ezt oda módosítja, hogy erre már nem emlékszik, de mindenesetre az volt a szándéka, hogy ezt Jovanovicsnak megmondja. Politikai meggyőződését illetőleg autonomistának mondja magát.

A Narodna Odrana jelentését annak működéséről állítólag nem olvasta és nem akar arról tudni, hogy ennek az egyesületek hivatalos célján kívül titkos célja is van, t. i. a bosnyák forradalmat, az osztrák-magyar monarchia elleni háborút és Boszniának a monarchiától való elszakítását keresztülvinni. Az ügyészek arra a kérdésre, hogy a vádlott tudta-e, hogy a diákok bombái Szerbiából származnak, azt feleli a vádlott, hogy igen, mert tudja, hogy Szerbiában küldenek ilyen fegyverekkel. Azt is tudja, hogy ha nem jár a diákok keze, a szerb forradalmárokat elpusztítják. És hogy bonnan meríti a vádlott ezt a meggyőződését, azt nem mondja meg.

Kik adományoztak meleg ruhát a katonáknak.

A hadba vonultak részére újabban a következők adományoztak különféle téli ruha neműket: Dr. Demkó Pálné 7 drb. hósapka, Kocsák Géza 1 boa, Bálint Jánosné posta főosztó 3 haskötő, 2 boa, 3 pár kapca, Kocsik Irén tanítónő 1 boa, 1 karmentyu, Hold utcai ref. iskola 6 oszti növendékei (Kási Gyuláné) 5 hósapka, 3 pár csuklólövődő, 2 pár térdvédő, 7 drb. haskötő, 6 pár kapca, 3 suba darab, N. N. 1 suba, Orsolya Jozefin 2 haskötő, Jozsó Emilné 4 haskötő, 5 hósapka, Réthi Izabella 2 hósapka, 1 pár térdvédő, 1 pár érmelegítő, Tókegy Jenőné 2 hósapka, Veresberger Fáni 2 hósapka, 4 haskötő, Makói áll. cemi iskola Bálintné Tóth Lona, Strausz Emma, Ternay Ilona, Maszovszán Tokos Juliska, Muresáné Lélek Piros és Kiss Juliska vezetése alatt levő családok növendékei 22 hósapka, 53 pár csuklólövődő, Nagy István és neje 12 haskötő, 12 pár kapca, Gulácsi Erzsika 4 haskötő, 2 hósapka, 1 pár érmelegítő, Elek Ilonka 1 hósapka, 1 pár érmelegítő, Mészáros Erika 1 hósapka, 2 haskötő, 1 érmelegítő, Faragó Jánosné 2 hósapka, 2 pár térdvédő, 2 pár érmelegítő, 8 pár kapca, Özv. Pálné Jánosné 4 pár térdvédő, 4 pár érmelegítő, 4 hósapka, 4 haskötő és 4 pár kapca, Gárdoschmidt Sándorné 1 kis fehér bőrgaller, 1 pár térdvédő, 5 méter fehér duplabarsony, Urbán Mártonné 1 pár érmelegítő, Bohus Marianna 1 pár érmelegítő, Hofbauer Ika 4 hósapka, Kudar Lajosné 1 pár térdvédő, 1 pár érmelegítő, 1 hósapka, 1 haskötő, 1 pár kapca, Rózer Gyuláné 1 hósapka, 1 pár térdmelegítő, 3 pár érmelegítő és 4 haskötő, Gellér Blázné 2 pár térdmelegítő, Ézes Juliska 5 haskötő, 2 hósapka és 2 pár érmelegítő, Sommer Jánosné 2 hósapka, 2 pár térdvédő és 2 pár érmelegítő.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(632)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

Ime olvasd édesem, én a táviróhivatalba szaladok és értesítem Páty Dénést, emlékeztetlek, megígértem neki, ha még egyszer kezembe kerül a leány, visszaszolgáltatom neki. Nos, kezem között van s most semmiféle gonoszság el nem halászta előlem.

- De bizonyos az, hogy az „Arenyhalszka” Mária.
- Bizonyos.
- Honnan tudod?
- Az újságok olyan részletesen leírják élettörténetét, hogy ezt csakis ő mondhatta a hírlaptudósítónak.
- Látogassuk meg.
- Jó.
- Most mindjárt.
- Igen most mindjárt, hogy a táviratót menőnél előbb feladhaszam.

Tekla öltözött. Öltözés közben bele beletekintett a hírlapokba s fejté csóválgatta csodálkozásában. Komédiásné és - Murello herceg menyasszonya. Csodálatos látás a szornak, ha nem a saját szememmel olvasnám, mesének hinném az egészét! Tekla és Korbay a cirkuszba mentek. Dél volt.

A nap erősen tűzött, az üzletek zárva voltak. Róma utcán nyáron át dűbben szűnött a forgalom, csak délelőtt és este nyílnak meg az üzletek, különösen este hat órától tízig pezsgő az élet Róma utcán. A cirkusz lakóórészének ablakai le voltak függőnyözve. A tagok szobácaikban félhomály derengtek s a legidőbb művész vagy művésznő az ágyán vagy pamlegláján nyugtázkodott. Mária is pongyolában volt, de nem hevert. Lucival együtt ültek a keravaten - és együtt síriak. Pietro élete miatt remegtek. Pietro volt a szerető és mégis ő küldötte a segédeit a herceghöz! Oh, mi lesz ebből, mi lesz ebből, szopinkodott Lucila. - Férjem küldő lövő. Ágyamodni a herceget és akkor... Oa, isteneim, akkor becsúsznak. Elveszi-

tem, elszakítják tőlem, kinezni, sanyargatni fogják...

E pillanatban a cirkusz egyik szolgálója nyitott be.

- Hölgyeim, egy ur és asszony-ság kíván Mária kisasszonnyal beszélni, mondá kezében egy keskeny és vékonyka névjegyet szorongatva.

- Mutassa a névjegyet, szólt Mária.

- Tessék. A szolgá átnyújtotta a névjegyet. (Folyt. köv.)

Fiatal

fűszeres segéd

azonnali belépésre felvétetik.

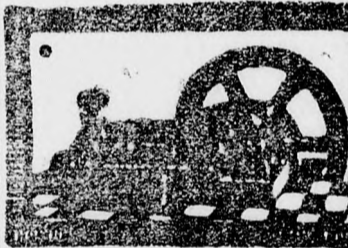
Stern J. utóda

Deák Ferenc-utca 6.

Haszonbérbeadás.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező gerizdosi kenderföldök, 14 kishold belső járandó és egy darab ardicsi szőlőföld 1914. október 1-től haszonbérbeadó. Értekezhetni lehet dr. Kozma János makói ügyvéddel.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting” Diesel motorok

Szivigáz

és benzínmotorok.

Csöplőgarnitúrák benzín- és nyersolajlokomobillák. Benzines magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjen! Talanul! Árjajánlatot! Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A KI gyomorban szenved, szédülést, rosszullétet, bányási ingert érez, étvágyhiány, gerincökben szenved,

„NOVICUM” gyomorcsoppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISZER CSODÁEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működését is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsnán, 1909. aug. 6. Dr. Zentay Dávid, járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcsoppepeit meg próbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fájt a gyomrom, hála a jó istennek és köszönök Önnek. Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást. Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért. Szeged, 1911. augusztus 24 én.

Tisztelője Siha József, benies, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveggel 6 k 22 filléért BÉRMENYVE szállít az egyedüli készítő.

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy, Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható: Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható: Szabados Ödön „Hunnia” gyógyszerárában, Erzsébet-körút 56. sz.

MAKÓI URÁNIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1914. évi október hó 18-án, délután 4 és este 8 órai kezdettel szenzációs műsora előadás tartatik. Szíriá kerül a:

Gettysburgi csata.
Dráma 4 felvonásban.

Grundeli tő.
Természetes.

A sivatagban.
Dráma.

A virág és a szerelem
Humoros.

Elrejtett kincs.
Komikus.

Tisztelettel **Az igazgatóság.**

Haszonbérbe kiadó

az ó bébai határban Makótól egy óra járásra a Zeidler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hagymatermesztés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Holler György ügyvéd, Desseffy tér 7. és 10. sz. s.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

Makulatur - papír

kiadóhivatalunkban jutányos áron kapható.

Kiadó ház.

Rákóczi-utca 29. szám alatti házban, mely áll 2 szoba, konyha, előszoba és több melléképülettel, több évről az évre kiadó. — Az udvarban ártéri vízvezeték. — Bővebb felvilágosítás fenti szám alatt vasárnapokon, vagy Nagy Gy. Péter Hunyadi utca 11. szám alatti lakásán.

Ügyvédi irodám

Desseffy-tér 7. sz. alól a Makói Urk. Kaszinó melletti házamba Lovonics László u. végén a főgimnázium épületével szemben helyeztem át.

Dr. Holler György
ügyvéd.

A Zeidler-gőzmalomban szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára kosinként 2 korona, finomabb 3 " "

Kiadó föld.

Déli tanyai földem, apróbb parcelláknak is, vetemény-termelésre, haszonbérbe kiadó. Bérelni szándékozók jelentkezhetnek nálam — vagy folyó hó 18-án délelőtt 11 óráig a Ref. Egyház gondnoki hivatalában.

Nagy Károly
ref. lelkész.

POÓR ENDRE
gyógygyógyászati kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepülő, májtóli, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztáltság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajlíjtó szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajlíjtó 1 korona. Ezen piperezerek több kiállítására ér-mekkel lettek kitéve.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

::: granit sirkővek :::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirkőket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS
Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Egy szobás

Egy teljesen jó karban levő

garzon lakás transzmisszió

előszobával, vilanyvilágítással, kis verandával KIADÓ.

„Makói Független Ujság“
::: nyomdájában eladó. :::

Cim a kiadóhivatalban.

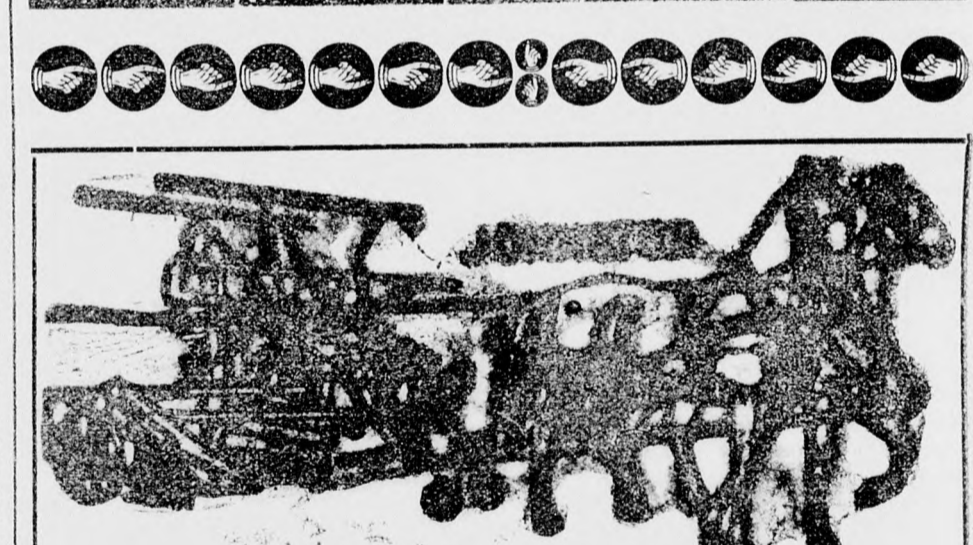
Gummi övszerek

a legbiztosabb vegytisztító francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 K. 12 drb finom minta, nagy 2.40 K. „Olla“ különlegességek urak részére. (Condome) Roulé nek is nevezik Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény cős: o: ü ösz-szeállításban 12 drb 4 K. 25 drb 8 K. Sörvkötő angol acélugóval, drbja 4, 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill. 2 K., 1 K. 60 fill és 2 K. Dianaöv (havibaj ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray-övi különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Tejles szavatosság a meg nem felelők kicserélésére.

CSILLAG DROGÉRIA
Makó, főter.
x x x Telefon szám 133. x x x

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. s. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** — a legújabb modellű **JOHNSTON** — eredeti | kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kévekötő zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormánylyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vaspálcás boronákat, répa és szecskavágókat. — Együttal batorokdom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.